

Inledning

I alla sporter är kraven högt ställda på funktionärerna. I just ishockeyn är kravet kanske extra högt, eftersom Sverige är ett av världens mest framstående länder i sporten. Förväntningarna på Dig kommer att bli större ju äldre spelarna blir och desto högre upp i seriesystemet Du kommer.

Rollen som linjeman är mycket viktig och har ett stort krav på flexibilitet. Du måste kunna samarbeta med din linjemannakollega, domaren, spelarna, ledarna och matchfunktionärerna. Samtidigt ska du utföra dina arbetsuppgifter på banan med hög precision. Detta ställer krav på utbildning och uppföljning av funktionärerna.

Det är Svenska Ishockeyförbundets förhoppning att detta material ska leda till en utveckling av linjemannautbildningen i landet, samt bidra till en likriktning av arbetsmönstret och bedömningen i hela landet.

SVENSKA ISHOCKEYFÖRBUNDET

Din roll som linjeman är mycket viktig!

Förberedelser

Före matchen

Hemma

Kontakta dina kollegor senast 1 dag före matchen för att förvissa Dig om att alla är kallade och bestäm färdväg och färdstätt.

Kontrollera alltid din utrustning, så Du slipper problem i arenan före matchen.

Res i god tid, för att undvika onödig stress.

Att vara förberedd fysiskt är naturligtvis en förutsättning för att lyckas. Du ska vara utvilad och ha ätit lämpliga måltider före matchen.

I omklädningsrummet

Tala med dina kollegor om arbetsmönster och agerande i olika situationer. Detta är extra viktigt om ni aldrig dömt tillsammans tidigare.

Exempel:

⇒ Agerande vid slagsmål. Dela upp lag.

⇒ Handpassning.

⇒ Spel med hög klubba.

⇒ Puck spelad över sargen.

⇒ Om linjemannakollegan blir trängd på blålinjen.

⇒ Synkronisera agerande vid teckningar.

⇒ Bevakning

På banan före matchen

De första minuterna på banan är mycket viktiga. Eftersom domarna åker in först på banan får ni stor uppmärksamhet. Aktiv skridskoåkning de första varven ger ett seriöst och alert intryck samtidigt som Du själv känner Dig mera laddad.

Kontroll av målburar ska ske före matchen.

Se till att eventuella hål i nätet blir lagade och kom alltid ihåg att kontrollera lagningen.

Kontrollen skall också göras efter första och andra periodens slut.

Offside

Offside

Grundregel:

Spelare i anfallande laget får inte komma före pucken in i anfallszonen.

Regler:

- ⇒ Åker en spelare in i sin anfallszon och han själv eller en medspelare befinner sig i zonen före pucken skall spelet stoppas för offside. En spelare som befinner sig utanför sin anfallszon och som för pucken under full kontroll över linjen och därvid kommer före pucken, skall ej betraktas som offside.
- ⇒ Skjuts, passas eller reflekteras pucken in i anfallszonen när anfallande spelare befinner sig där skall linjemannen avvakta offside med uppsträckt arm.
- ⇒ Tag-up. Åker alla anfallande spelare ur sin anfallszon, så att ingen anfallare finns kvar i zonen, upphävs offsidan. Linjemannen tar ner armen och låter spelet fortsätta. Observera att alla spelare i det anfallande laget måste vara ute ur zonen samtidigt.
- ⇒ Avvaktande offside upphävs också om det försvarande laget spelar ut pucken ur zonen.
- ⇒ Även om pucken bara touchar på en felande spelare som är på väg mot blå linjen så skall offside dömas.
- ⇒ Det är spelarens skridskor som avgör om spelaren är offside. Spelare som har minst en skridsko på linjen när pucken passerar är alltså inte offside.
- ⇒ Linjen tillhör den zon som pucken kommer ifrån. Hela pucken måste alltså ha passerat hela blålinjen för att vara inne i anfallszonen.

⇒ Vid skott på mål under avvaktande offside skall avblåsning alltid ske.

⇒ Avsiktlig offside skall dömas vid skott på mål eller vid avsiktlig forechecking. Efterföljande nedsläpp görs i det felande lagets försvarszon.

Placering av nedsläpp

Nedsläpp sker därifrån passningen slogs. Vid åkoffside sker nedsläpp på avslagspunkten närmast blålinjen på den sida där pucken passerade linjen.

Vid lång offside med touch, släpps pucken därifrån den sist spelades. Ej där den touchade. Nedsläpp görs utmed de tänkta linjerna mellan tekningspunkterna (Se nedsläpp).i neutral zon. I ytterzon sker nedsläppet på punkterna

Nedsläpp efter felaktig offside-avblåsning sker vid närmaste punkt i neutrala zonen.

Offside

Agerande

Grensla alltid linjen då Du bedömer en offside. Då pucken passerat linjen skall Du flytta ut utanför den blå linjen, så att Du inte kommer ivägen för pucken i ytterzonen.

Om pucken studsar på dig och in i zonen ska du avvakta eller blåsa offside om anfallsspelare är inne i zonen.

Vid avblåsning för offside:

- ⇒ Sträck upp armen.
- ⇒ Blås hårt i pipan.
- ⇒ Bevakning.
- ⇒ Glid in i banan (ca 1-2 m).
- ⇒ Gör tecknet.
- ⇒ Tag position för nedsläppet.

Variera signal utifrån tigha situationer och helt uppenbara.

Vid offside och om det är gruff någonstans på banan, blås av för offside och åka snabbt till gruffsituation. I detta läge behöver man inte göra tecken utan det viktigaste är att man tar tag i gruffsituationen.

Linjemän med ett mera utvecklat samarbete arbetar så att den som är närmast pucken hämtar den och den som är närmast avslagspunkten markerar nedsläpp.

Vid avvaktande offside:

- ⇒ Sträck upp armen.
- ⇒ Glid in i banan så att Du syns.
- ⇒ Använd munnen vid behov.
- ⇒ Upphävs offsidan ska Du ta ner armen. Ingen wash-out ska göras.
- ⇒ Upphävs inte offsidan skall Du blåsa och agera enligt avblåsning för offside.

Var alltid lugn i ditt agerande och glöm inte bevakningen av banan.

En avvaktande offside får aldrig leda till kroppskontakt.

Är det inte offside då pucken passerar blålinjen skall inget tecken göras. Wash-out används i följande fall:

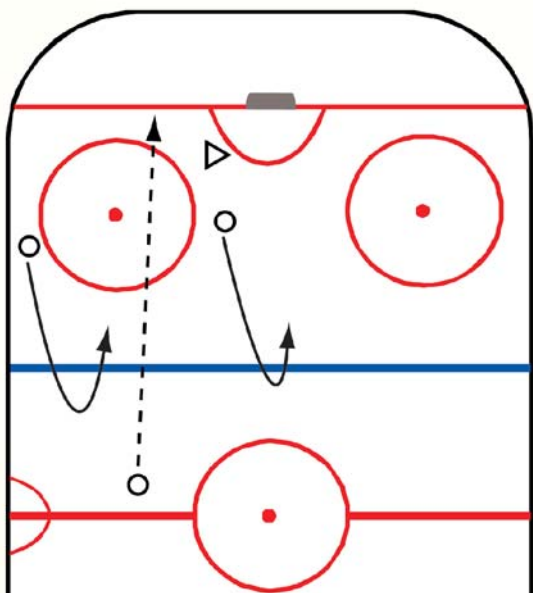
- ⇒ Vid en tajt situation.
- ⇒ För att förstärka ett tveksamt beslut.
- ⇒ Om det känns "rätt" för Dig själv. Överdriv dock inte.

Offside

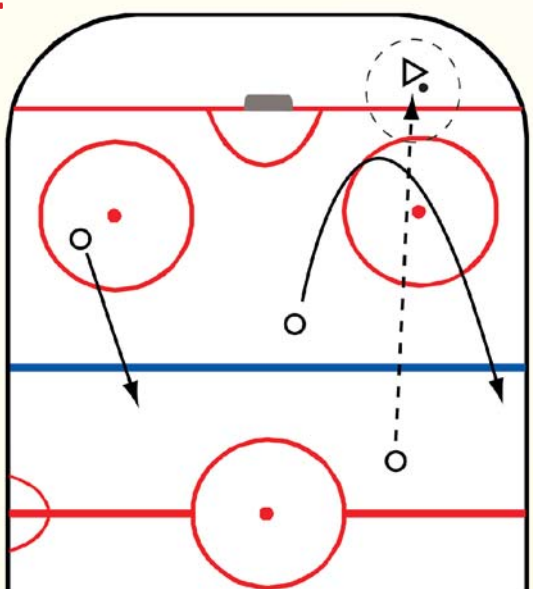
Exempel på offsidemotioner

1

Pucken spelas in i zonen när två anfallande spelare befinner sig där. Avvakta, när båda spelarna (samtidigt) är ur zonen, tag ner armen.

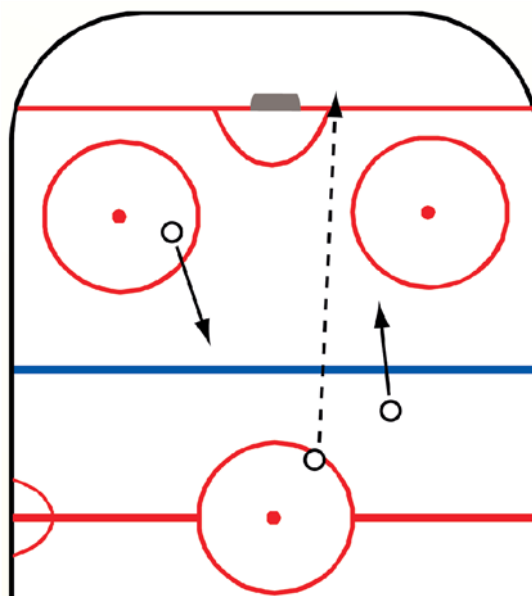
2

Pucken spelas in i zonen när två anfallande spelare befinner sig där. Den ena anfallsspelaren åker ur zonen direkt medan den andra spelaren åker mot puckföraren, men innan han når "närområdet"

(1,5-2 m) viker han av och åker ut ur zonen. Avvakta tills båda spelarna är ur zonen. Tag ner armen.

3

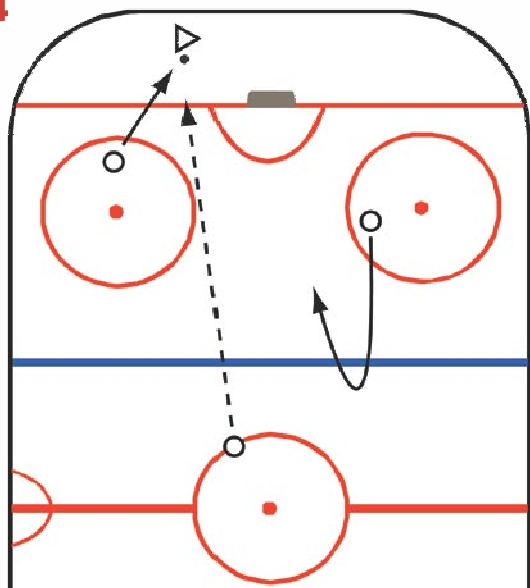
Pucken spelas in i zonen där en anfallande spelare befinner sig. Avvaktande offside, men innan spelaren som befinner sig i anfallszonen hinner ut åker ytterligare en spelare in i anfallszonen. Fortsätt att avvakta och titta hur den nya "offsidespelaren" agerar.

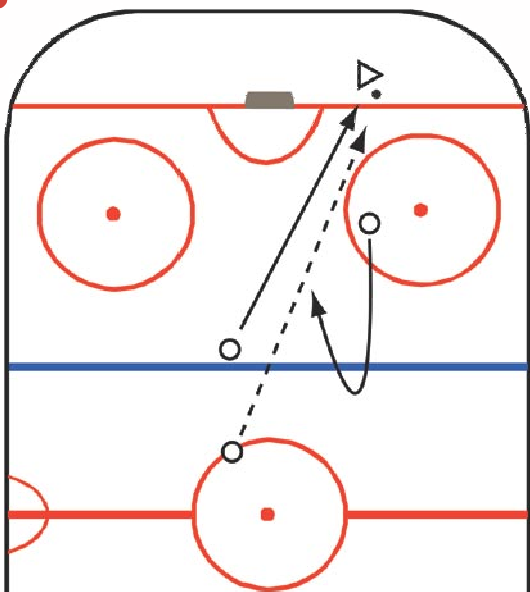
Offside

4

Pucken spelas in i zonen när två anfallande spelare befinner sig där. En av anfallsspelarna åker ur zonen medan den andra anfallsspelaren attackerar mot pucken och försvarande spelare. Avvakta när pucken spelas in i zonen, blås av för avsiktlig offside när spelaren attackerar, om han är medveten om att pucken varit ute.

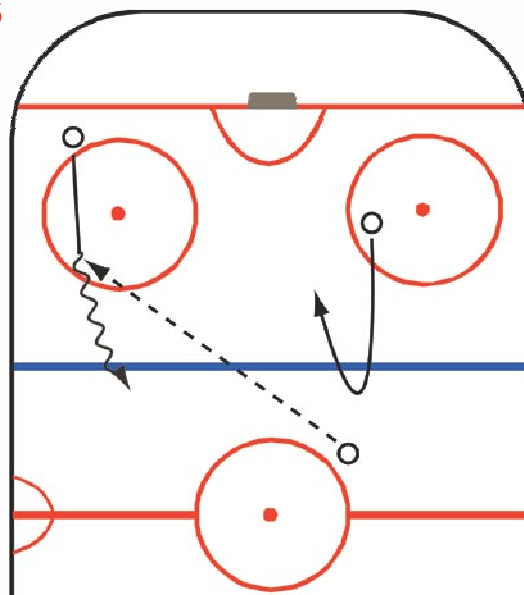
5

Pucken spelas in i zonen där en anfallande spelare befinner sig i klar offsideposition. Spelaren i

klar offsideposition åker ur zonen, men en andra anfallsspelare åker "hårfint" offside och fortsätter mot pucken. Avvakta när pucken spelas in, blås av för offside när anfallsspelaren attackerar mot pucken.

6

Anfallsspelare passar pucken till en lagkamrat som befinner sig i anfallszon och således i offsideposition, lagkamraten tar emot passningen, blås avsiktlig offside. Om spelaren inte tar emot pucken, avvakta och se hur spelarna agerar.

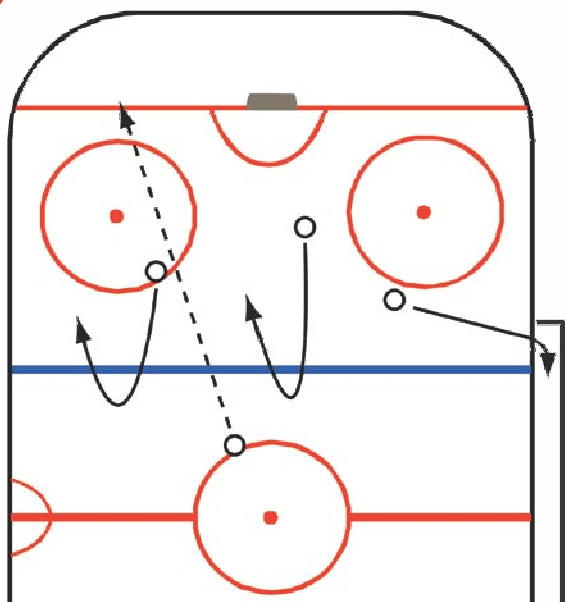

Avvakta Offside

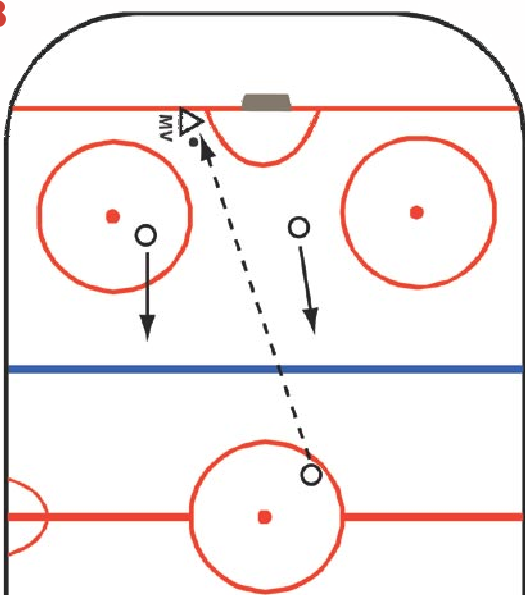
Offside

7

Pucken spelas in i zonen där tre anfallande spelare befinner sig. Två av spelarna åker ur zonen medan den tredje anfallsspelaren gör ett byte i anfallszonen. Avvakta, ta ner armen när zonen är tom på anfallsspelare. Om den inbytte spelaren hoppar in i anfallszonen innan de andra två har hunnit ut fortsätter du avvakta och se hur den inbytta spelaren agerar.

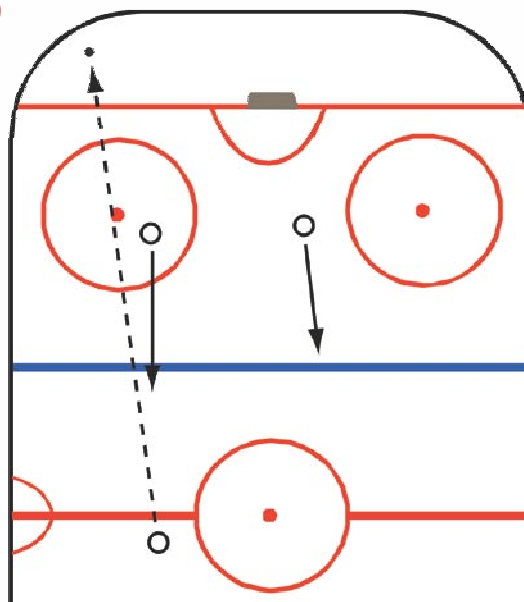
8

Pucken skjuts in i zonen, målvakten går ur målområdet och stoppar pucken. Avvakta och blås

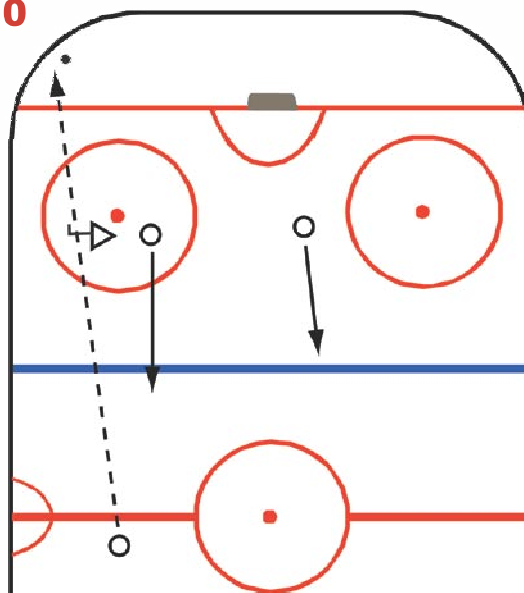
för offside om målvakten blir attackerad, i annat fall fortsatt avvakta.

9

Pucken spelas före mittlinjen, två spelare befinner sig offside. Försvarende lag har ingen möjlighet att stoppa pucken. Blås av för icing

10

Pucken spelas före mittlinjen, försvarande spelare lyfter på klubban eller vänder bort från situationen. Avvakta offsidan. Ropa "spela, ingen icing". När all anfallare är ute ur zonen, tag ner armen

Icing

Icing

Grundregel:

Spelas pucken från egen planhalva över den förlängda mållinjen skall icing dömas.

Regler:

- ⇒ Den röda mittlinjen gäller alltid som gräns för icing. Är pucken på linjen när den skjuts skall icing dömas.
- ⇒ Efterföljande nedsläpp skall göras i det felande lagets försvarszon på den sida varifrån pucken spelades.
- ⇒ Om linjemännen bedömer att försvarande lag kan ta pucken innan den passerar förlängda mållinjen skall de slå av icingen och låta spelet fortsätta.
- ⇒ Går pucken genom målområdet skall icing dömas.
- ⇒ Spelar ett lag med en eller två man mindre på banan och skjuter en "icing-puck" skall icing inte dömas.
- ⇒ Det är det spelarantal som är på isen då pucken spelas som är avgörande. Spelar ett lag exempelvis 4 mot 5 då de skjuter pucken över hela banan, och laget blir fulltaligt innan pucken passerat förlängda mållinjen, skall icing inte dömas. Tiden på klockan gäller, inte när spelaren kommer in på isen.
- ⇒ Om linjemännen felaktigt blåser av spelet för icing skall nedsläpp göras på mittpunkten. Detta nedsläpp utförs av någon av linjemännen.

Icing skall slås av när:

- ⇒ Försvarare attackerar motspelare istället för att ta pucken.
- ⇒ Försvarare vänder bort från pucken.
- ⇒ Försvarare slöåker mot pucken för att låta den gå till icing.
- ⇒ Målvakten lämnar målområdet och åker mot pucken. (Har målvakten kontakt med målområdet skall icing dömas)

Du skall bestämma Dig så tidigt som möjligt helst innan pucken passerar blålinjen, om Du tänkt slå av icingen.

Icing

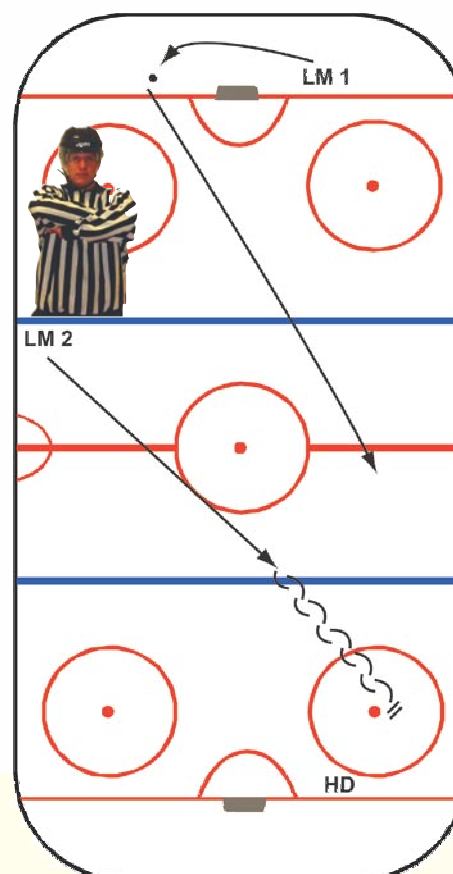
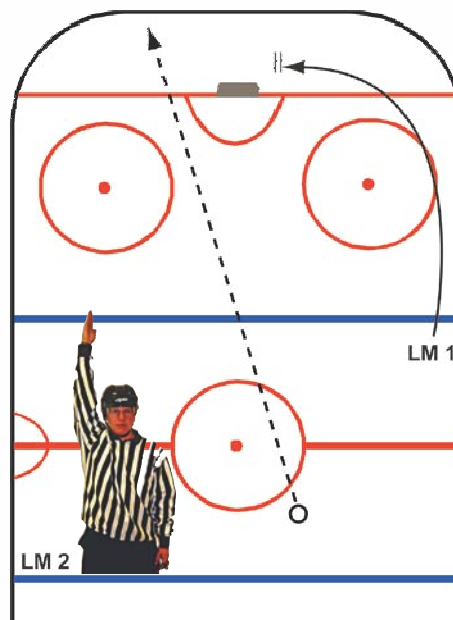
Agerande

(figurerna till höger illustrerar icingsituationen)

- ⇒ Bakre linjemannen markerar icing med uppsträckt arm.
- ⇒ Främre linjemannen kvitterar genom att sträcka ut armen en gång i åkriktningen.
- ⇒ Innan främre linjemannen stoppar spelet skall han titta bakåt en gång på bakre linjemannen för att se om han fortfarande markerar icing.
- ⇒ Främre linjemannen följer pucken ner till den förlängda mållinjen.
- ⇒ Bakre linjemannen följer med i mittzonen så att han snabbt är beredd att agera om icingen slås av. Han skall stanna nära mittlinjen och ha blicken riktad mot spelarbåset.
- ⇒ Främre linjemannen blåser av spelet direkt då pucken passerar den förlängda mållinjen.
- ⇒ Främre linjemannen skannar av banan innan han hämtar pucken så att det inte är något gruff på banan.
- ⇒ Bakre linjemannen visar icingtecken och överblickar banan innan han åker till den avslagspunkt där nedsläppet skall göras. Tecknet skall göras in mot banan och han behöver inte stå stilla. Skridskoåkning skall inte ske medan tecken visas. Då han passerat blålinjen skall han backa för att få spelarna framför sig.
- ⇒ Främre linjemannen hämtar pucken och åker till tekningspunkten.

Om icing inte ska dömas, exempelvis beroende på att en försvarare bedöms kunna ta pucken eller touch, skall den främre linjemannen göra wash-out och ropa "spela".

Observera vikten av att agera lugnt och att bevaka banan. Alltid bevakning i första hand och hämta pucken i andra hand.

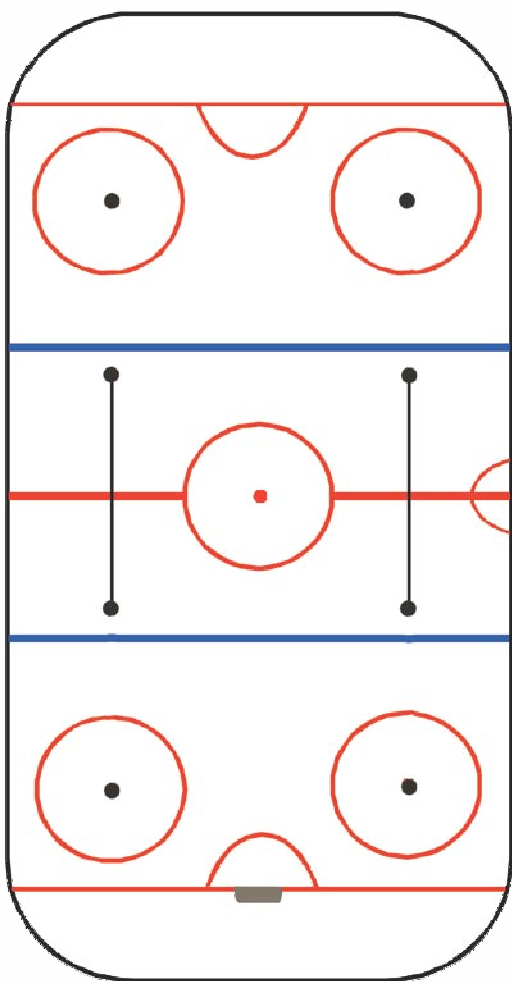

Nedsläpp

Nedsläpp

Placering av nedsläpp

Avslag skall göras på avslagpunkterna eller på en tänkt linje mellan avslagpunkterna. Se figuren nedan.

Grundregler för placering av nedsläpp:

⇒ Nedsläpp skall ske där pucken senast spelades.

⇒ Anfallande laget orsakar spelstopp i sin anfallszon = Nedsläpp utanför zonen.

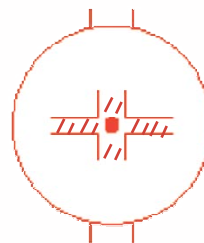
⇒ Försvarande laget orsakar spelstopp i sin försvarszon = Nedsläpp i zonen.

Utförande av nedsläpp

Arbetsmönster vid nedsläpp:

1. Anfallande lag ställer upp.
2. Försvarande lag ställer upp.
3. Anfallande lags tekare ställer upp.
4. Försvarande lags tekare ställer upp.

Båda spelarna skall ha lika stor chans att vinna teckningen. D.v.s. bägge skall stå stilla och ha klubban i isen innan pucken släpps. Försvarande tekare skall inte ges möjlighet att åka rakt in vid teckningstillfället. De båda tekarnas skridskor skall vara placerade utanför streckat område.

Står en lagkamrat så att han har skridskoskenorna på cirkeln är detta OK.

Har han däremot någon av skridskorna innanför cirkeln = BYT UT

Nedsläpp

Tekande linjeman ansvarar för uppställning i och runt cirkeln. Vid tekningsmomentet faller ansvaret för spelare bakom ryggen på den linjeman som står på den blå linjen.

Vid två tillfällen skall byte av tekare ske direkt:
⇒ Tekande spelare ställer ej upp rätt.
⇒ Skridskorna är placerade fel inom streckat område se figur sid 10.

Står båda lagen och tekarna klara och det ena lagets tekare reser sig upp för att prata med någon lagkamrat skall pucken släppas alternativt skall han bytas ut direkt.

En tekare i lag A blir utbytt = Varning lag A.
Ytterligare en tekare i samma lag och vid samma nedsläpp blir utbytt = utvisning (Huvuddomaren ansvarar för det andra bytet och tar utvisningen).

Om pucken släppts och en spelare gjort fel:

- ⇒ Vinner den felande spelarens lag tekningen = BLÅS AV
- ⇒ Får den felande spelarens lag någon fördel av felet = BLÅS AV
- ⇒ Vinner det icke felande laget tekningen = BLÅS EJ AV

Vid nedsläpp i ytterzonerna skall linjemän undvika att byta ut båda spelarna vid samma tillfälle.

Linjemannen på den blåa linjen skall vara placerad ut ifrån sargen, i närheten av tekningspunkten i neutrala zonen, med händerna på knäna i s.k. färdigställning. Då tekningen skett backar han tillbaka mot sargen.

Bakre linjemannen skall vara uppmärksam och hjälpa den linjeman som tekas.

Nedsläpp

Vid fel som linjemannen på den blåa linjen upptäcker:

1. Blås av
2. Res dig upp
3. Visa det felande laget genom att med rak arm peka mot de felande lagets mål.

Allt detta görs helst stillastående. Det är en personlig bedömning om man vill åka in i banan eller ej.

Tekning som utförs och som sen måste blåsas av för ny tekning uppfattas som negativt. Därför är det viktigt att första nedsläppet blir rätt.

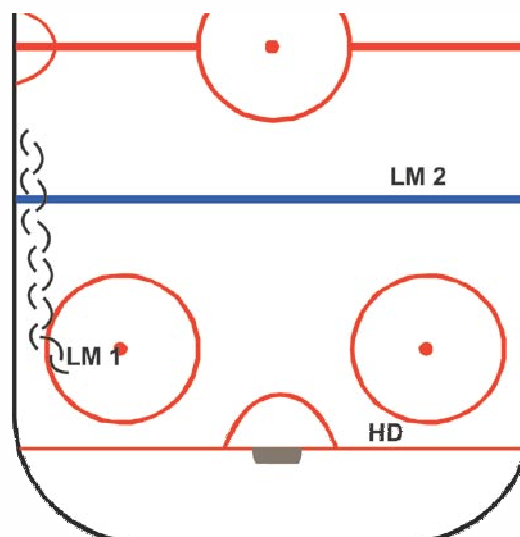
Sparktekning är inte godkänt!

För att få igång spelet snabbare måste både domare och linjemän vara mera aktiva. Startar nedsläppet med att spelare ställer sig i grupp och pratar skall domaren blåsa till i pipan och varna. Ställer laget ej upp direkt skall utvisning dömas. Detta bör gås igenom med HD innan så att HD vet att det är han som tar utvisningen.

Dirigera spelarna genom att prata med dem.

Undvik att peka och göra rörelser, eftersom detta kan finta tekarna.

Vid nedsläpp i ytterzonen skall Du sträva efter att backa ur zonen. Se figuren nedan. Detta för att vara vänd mot spelet.

Linjemän gör aldrig nedsläpp på mittpunkten förutom om en felaktig icing blåsts och för tidigt byte.

Placering

Placering

Matchstart och periodstart

Vid match och periodstart skall domaren släppa pucken på mittpunkten och linjemännen vara uppställda på varsin blålinje diagonalt mot varandra. En linjeman ska stå på blålinjen utanför hemmalagets bås, vilket betyder att den andra står på blålinjen utanför bortalagets utvisningsbås.

Under pågående spel

Vid uppspel:

Bakre linjemannen står vid blålinjen och den främre linjemannen befinner sig i höjd med den anfallande spelare som befinner sig längst upp i banan, dock inte högre än vid den andra blålinjen.

Då laget som gör uppspelet spelar in pucken i sin anfallszon ska den främre linjemannen grensla blålinjen. Den bakre linjemannen följer med och placerar sig mellan den röda och den blå linjen.

Så snart det försvarande laget vinner pucken måste den tidigare bakre linjemannen göra sig beredd att agera främre linjeman vid det uppspelet.

Spel i ytterzonen:

Stå vänd mot spelet. stå inte med ryggen mot sargen utan stå ca en 1 m ut från sargen så du har möjlighet att röra dig åt båda hållen om det skulle komma en puck mot dig.

Placering på blålinjen:

Då pucken går in i zonen skall Du grensla linjen eller vara högst 1 m in i zonen.

Så fort pucken passerat blålinjen skall Du flytta ut en bit från blålinjen. Orsaken till det är att om pucken studsar på Dig och in i zonen blir det offside, under förutsättning att en anfallare befinner sig där.

Som linjeman skall Du vara rörlig. Ofta kan Du göra en bättre bedömning om Du går in 1 m i zonen.

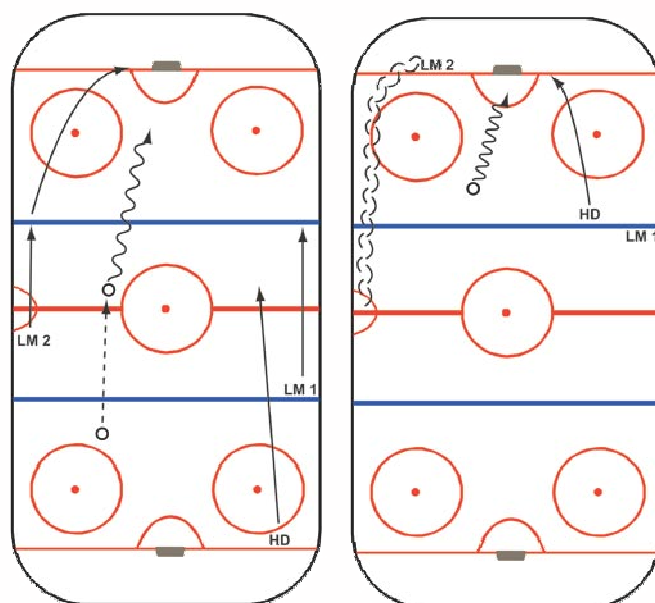
Byte på blålinjen:

Ofta kan den linjeman som står på blålinjen bli trängd. För att undvika det kan linjemännen byta position, och den andre linjemannen är nu ansvarig för blålinjen. Bytena ska inte göras oftare än nödvändigt, eftersom det kräver både tid och uppmärksamhet.

En grundregel är att det alltid är linjemannen på blålinjen som bestämmer om han vill byta.

Följa spelet till mål:

Vid snabba anfall då domaren blir efter ska främre linjemannen följa spelet till mål. När man tar beslutet att åka in i zon vid kontring, är det full fart ner till målet som gäller, du skall helst vara där före spelaren för att kunna göra en korrekt bedömning vid en tight mål situation. Glöm inte bort eventuell offside på blålinjen och använd huvuddomarens åkmönster in i zonen och inta HDs position. Se figurer nedan.

Placering

Ta ögonkontakt med domaren innan Du åker ur zonen och kom ihåg att inte lämna zonen innan domaren kommit på plats.

Om mål görs ska Du som linjeman göra måltecknet, men ej blåsa av spelet. Blir det inte mål skall wash-out aldrig göras.

Bakre linjemannen tar bevakning av blålinjen, men måste samtidigt vara beredd på en snabb spelvändning.

Bevakning

Linjemännen fyller en mycket viktig funktion ur bevakningssynpunkt. En alert och uppmärksam linjeman läser situationerna och är beredd att ingripa.

Bevakningen av banan är lika viktig under pågående spel som i spelstopp. Därför är det viktigt att ha ett åkmönster så att Du alltid ser allt och alla. Exempelvis som främre linjeman vid en icing är det ofta bäst att vända om till baklänges för att vara vänd mot spelarna.

I spelstopp gäller bevakningen i första hand och hämta puck i andra hand. Om det är irriterat på banan ska Du följa upp spelarna och hålla Dig i närheten.

Vid uppspel är det den bakre linjemannens uppgift att bevaka de spelare som befinner sig bakom huvuddomarens rygg. Som bakre linjeman får du aldrig lämna anfallsspelare bakom din rygg, ligg jämnsides med dessa, så att du hela tiden har bevakning på spelarna och att du vid en snabb kontringssituation är med och kan ta en korrekt bedömning vid ev. offside.

Som linjeman ska Du alltid kunna ge en uppfattning om vad som hänt. Detta är en av dom viktigaste uppgifterna för en LM.

Ingen funktionär får vid periodslut lämna banan före spelarna.

Spelare blir kvar i ytterzonen

Hjälp alltid domaren genom att stanna kvar och bevaka om några spelare blir kvar i en ytterzon. Domaren kan då följa spelet. Den linjeman som har situationen på sin sida stannar kvar. Ha god ögonkontakt så att ni kan skifta position.

Du ska inte stoppa spelet även om regelbrott begås. Var aktiv med rösten, då många spelare slutar när LM är närvarande.

Ge alltid Din uppfattning om situationen om domaren frågar. Har regelbrott begåtts som innebär lagstraff, misconduct, större straffet eller matchstraff skall dessa rapporteras till domaren.

Pucken spelad över sargen

Blir spelet avblåst för att pucken är spelad över sargen ska linjemannen som står närmast markera var nedsläppet ska vara och den andra hämta en ny puck och utföra nedsläppet.

Tänk på vem som slog ut pucken och varifrån den slogs. Var alltid noga med att nedsläppet blir på rätt plats. Är det en försvarsspelare som skjuter pucken omedelbart över sargen från sin försvarszon skall mindre straffet utdömas.

Agerande

För många spelare på banan

Spelar ett lag med för många spelare på banan ska Du som linjeman stoppa spelet så fort felande laget får pucken och rapportera det inträffade till domaren. Blås i pipan med en hård signal och visa tecken genom att visa sex fingrar. Spelare som kommer in och deltar i spelet = 6 man.

Vid byte gäller:

Inom 3-metersgränsen får byte ske. Om en precis inkommande spelaren tar kontakt med pucken innan medspelaren hunnit lämna isen skall detta betraktas som för många spelare på banan. Ofrivillig puck på skridskon inom ”byteszonen” = Ej bestraffning.

Det är den LM som står på motsatta sidan av spelarbåset som i första hand är ansvarig. Om en utespelare vid en avvaktande utvisning byter för tidigt med målvakten skall spelet stoppas och nedsläpp göras av LM på mittpunkten. Ingen utvisning skall utdömas.

Handpassning eller spel med hög klubba

Diskutera alltid igenom före matchen hur ni ska hantera dessa situationer. Som linjeman skall Du alltid ge domaren ”chansen” att blåsa av spelet. Gör domaren inte wash-out tar Du över bedömningen. Den linjeman som blåser av spelet markerar var nedsläppet ska vara och den andra hämtar pucken och utför nedsläppet.

Byten vid avbrott i spelet

Det är domarens uppgift att sköta bytena om inget speciellt bestäms inom domarteamet. Den linjeman som inte släpper pucken har ansvaret att hålla koll på båset. Försök att agera diskret i ett tidigt skede om så behövs.

För många spelare på banan

Agerande vid utvisningar

Försök att hjälpa domaren i klara utvisningssituationer där domaren inte har en egen uppfattning. Kanske genom ett tecken. Detta är något som man innan matchen kommer överens om och gäller inte som en generell regel.

I samband med mera invecklade utvisningssituationer samlas alla tre i domarcirkeln. I detta läge gäller det att inte tappa bevakningen, så minst en av linjemännen bevakar banan.

Domaren styr samtalet med sekretariatet och skall tala om för linjemännen vilka spelare som skall visas ut. Som linjeman kan Du hjälpa till genom att lugna spelarna runt om samt stötta domaren i hans beslut. Ha aldrig bråttom i dessa situationer. Det viktiga är att det blir rätt.

Då domaren blåser av spelet för en utvisning skall en linjeman skugga spelaren på väg till utvisningsbåset. Det är då inte nödvändigt att följa med spelaren hela vägen till utvisningsbåset. I en het situation med flera utvisningar är det desto viktigare att verkligen försäkra sig om att de utvisade spelarna åker ända till utvisningsbänken och sätter sig där.

Målvaktens utvisning skall alltid avtjänas av en spelare som var på isen då spelet stoppades. Glöm därför inte att memorera vilka nummer spelarna på banan har.

